

Ministrul Paleologu a prezentat primul studiu despre dimensiunea economica a sectorului creative – Suplimentul de cultura – 21.02.09

Robert Balan

Cultura produce bani, nu doar „inghite“

La prima sa conferinta de presa, Theodor Paleologu, seful Ministerului Culturii, Cultelor si Patrimoniului National (MCCPN), spunea ca vrea „sa schimbe perspectiva“, sa transmita ca domeniul cultural nu este doar un consumator, ci si un producator de bani. Saptamina aceasta, sediul ministerului a gazduit prezentarea unui studiu despre dimensiunea economica a sectorului creativ, un studiu cu care Paleologu spune ca „poate inchide gura“ colegilor sai de cabinet atunci cind ii repropune ca domeniul de care se ocupa doar „inghite bani“. Desi dat publicitatii in 2009, studiul analizeaza perioada 2000-2005. Realizatorii spera sa reuseasca sa continue cercetarea pentru a oferi o imagine la zi a sectorului creativ.

„Contributia economica a industriilor bazate pe copyright in Romania“ este o lucrare realizata de cinci autori: Catalin Daraseanu, consultant economic, Delia Mucica, consilier al MCCPN, Rodica Parvu, director la Oficiul Roman pentru Drepturile de Autor (ORDA), Valentina Vasile, director stiintific la Institutul de Economie Nationala al Academiei Romane, si Gheorghe Zaman, directorul aceluiasi institut. Echipa de cercetare a fost coordonata de Liviu Chelcea, directorul Centrului de Studii si Cercetari in Domeniul Culturii, si de Delia Mucica.

Lucrarea contine date statistice si interpretari pentru perioada 2000-2005. La o privire de ansamblu putem observa ca a fost o perioada de crestere din toate punctele de vedere, atat al numarului celor care lucreaza in domeniul drepturilor de autor, al firmelor implicate, cit si al profiturilor si, implicit, al banilor adusi la buget. Perioada analizata a fost una de crestere pentru toate domeniile, astfel incit si acest sector a urmat trendul crescator. Ceea ce aduce nou lucrarea de fata este tocmai faptul ca industriile creative (privite in sensul cel mai larg, de la artisti la jurnalisti sau producatori de software, de la distribuitori de bunuri culturale pina la patroni de „parcuri de distractie“) au o insemnatate pentru economia nationala. Industriile bazate pe copyright produc bani si creeaza locuri de munca. Dar aceste industrii au efect nu doar asupra vietii creatorilor, ci si asupra altor domenii care nu sint legate direct de actul de creatie. Un producator de hartie, o firma de transport care duce tablourile de la Muzeul National de Arta al Romaniei din Bucuresti la Muzeul Bruckental din Sibiu, de pilda, un producator de textile care asigura stofa pentru un spectacol, un vinzator de televizoare – toti acestia au de cistigat de pe urma cresterii semnalate de document.

Studiul prezentat miercuri 18 februarie a.c. este primul care utilizeaza metodologia Organizatiei Mondiale a Proprietatii Intelectuale (WIPO sau OMPI). Conform ghidului WIPO, industriile bazate pe copyright (IC) sint impartite in patru categorii, iar activitatile din acestea au generat, in 2005, 5,5% din Produsul Intern Brut, fata de 3,75% in 2002.

Numai industriile de baza (IC – CORE) au adus, in 2005, 3,55 % din PIB. Iar rata anuala de crestere, din 2002 pina in 2005, a acestor industrii a fost de 33,49%. Ponderea acestor industrii, sustin autorii studiului, este apropiata de cea a unor ramuri ca transportul, constructiile, industria extractiva si depaseste ramura de hoteluri si restaurante.

In 2005, peste 180.000 de oameni lucrau in aceste domenii, adica 2,36% din totalul de salariati ai Romaniei. Peste 100.000 erau angajati in industriile de baza si, conform studiului, nivelul „productivitatii anuale a muncii“ a fost intotdeauna mai mare decit in cazul economiei nationale.

Exista si profit

Perioada 2000-2005 a insemnat si infiintarea de multe firme in industriile legate de copyright. Unele s-au dovedit profitabile, altele nu. „Nivelul mediu al rentabilitatii de 5,83% pentru intreaga grupa de industrii creative trebuie considerat ca fiind satisfactor comparativ cu nivelul rentabilitatii din alte ramuri ale economiei nationale, unde acesta, de regula, este mai scazut, inregistrind chiar valori negative“, sustin autorii studiului (vezi tabelul cu evolutia profitabilitatii). Cel mai mare numar de salariati il au in aceasta perioada subramurile editare, presa si literatura, software, baze de date si radio-tv, iar in 2005 veniturile salariale au o pondere de 3,49% din fondul total de salarii pe economie. Cele mai mari salarii sint in ramurile editare de programe, consultanta si furnizare de alte produse software, publicitate, radio si tv.

CITEVA LAMURIRI

Catalin Daraseanu, consultantul economic al studiului, ne-a oferit citeva lamuriri suplimentare legate de tabelul alaturat.

Industrie	2000	2005
Editarea cărților	7,97	6,25
Editarea ziarelor	6,47	2,51
Editarea revistelor și periodicele	5,13	4,60
Editarea înregistrărilor sonore	1,73	5,38
Alte activități de editare	5,16	6,08
Tipărirea ziarelor	4,91	2,08
Alte activități de tipărire	19,09	8,26
Legătorie	4,10	7,15
Reproducerea înregistrărilor audio	8,00	7,01
Reproducerea înregistrărilor video	3,94	0,26
Editarea de programe	13,65	6,90
Prelucrarea informatică a datelor	15,93	7,25
Publicitate	2,98	4,25
Activități de secretariat și traducere	7,33	10,44
Producția de filme cinematografice și video	6,41	7,33
Proiecția de filme cinematografice	0,02	5,40
Activități de radio și televiziune	7,27	5,80
Creație și interpretare artistică și literară	15,90	9,86
Activități de gestionare a sălilor de spectacol	0,00	6,12
Bilciuri și parcuri de distracție	4,03	4,88
Alte activități de spectacole	4,36	6,69
Alte activități recreative	2,65	4,07

Ati inclus in cercetare date legate de profitabilitatea industriilor creative, obtinute din raportul profit/cifra de afaceri, tinind cont de „preturile constante 2000“. Cum le definiti pe acestea din urma?

Exista doua metode de evaluare cind vorbim de serii de timp: fie preturi curente, fie preturi constante. Preturile curente ar fi cele din fiecare an, incluzind inflatia. Dar avind in vedere ca inflatia denatureaza acest indicator si ca vrem sa comparam toti anii la unul de baza, atunci trebuie sa scoatem inflatia din fiecare an din seria ulterioara. Si atunci inseamna ca prin preturile constante scoatem inflatia din ceilalti ani. Si astfel rezultatul este mult mai relevant, pentru ca se aduc toate preturile la aceeasi unitate de masura.

Studiul se opreste in 2005. Ce relevanta are el pentru perioad pe care o traim acum, in primul rind afectata de criza?

Sigur, este primul studiu de acest fel realizat si as fi foarte fericit daca as putea face unul cu date din 2007 si 2008. Dar sistemul informational de la noi nu ne permite sa aflam date decit doi ani dupa.

<http://www.supliment.polirom.ro/article.aspx?article=4593>